KOHTUJURISTI ETTEPANEK

L. A. GEELHOED

esitatud 14. oktoobril 2004 [1]

I. Sissejuhatus

1. Käesolevas kohtuasjas palub Kreeka Vabariik tühistada komisjoni 5. novembri 2002. aasta otsus 2002/881/EÜ, mis jätab ühenduse finantseeringuta Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondi (EPATF) tagatisosakonna raames liikmesriikide poolt tehtud teatud kulutused. [2] Hagi käsitleb komisjoni keeldumist Kreeka Vabariigile 36 761 035,91 euro suuruse summa hüvitamisest.

II. Õiguslik raamistik

2. Ühise põllumajanduspoliitika rahastamise ja EPATF-i aruannete heakskiitmise õiguslik raamistik on erinevates kohtuotsustes ja ettepanekutes juba mitmel korral ülevaatlikult esitatud. Kõnealuse õigusliku raamistiku üksikasjaliku ülevaate võib leida eelkõige kohtujurist Jacobsi 22. jaanuari 2004. aasta ettepanekust ja otsusest Saksamaa *v.* komisjon. [3]

III. Asjaolud

3. Otsusega 2002/881 jättis komisjon liikmesriikide teatud kulutused EPATF-i rahastuseta. Nagu nähtub otsusest 2002/881 ja selle lisadest, jäeti rahastuseta järgmised Kreeka Vabariigi kulutused:

— 2 438 896,91 eurot puu- ja köögiviljasektoris eelarveaastate 1997–2001 eest,

1 — Algkeel: hollandi.

2 — EÜT L 306, lk 26.

3 — Kohtujurist Jacobsi 22. jaanuari 2004. aasta ettepanek kohtuasjas, milles tehti 9. septembri 2004. aasta otsus C-332/01: Kreeka *v.* komisjon (EKL 2004, lk I-7699, ettepaneku punktid 4–9 ja 18–22), ja 4. märtsi 2004. aasta otsus kohtuasjas C-344/01: Saksamaa *v.* komisjon (EKL 2004, lk I-2081, punktid 2–14).

— 11 352 868 eurot karjakasvatuse lisatasude valdkonnas eelarveaastate 1999–2001 eest,

— 22 969 271 eurot karjakasvatuse lisatasude valdkonnas eelarveaastate 1998–1999 eest.

4. Kreeka Vabariik esitas EÜ artikli 230 esimese lõigu alusel hagiavalduse, mis saabus Euroopa Kohtu kantseleisse 3. jaanuaril 2003, paludes Euroopa Kohtul tühistada või muuta vaidlustatud otsust osas, mis puudutab puu- ja köögiviljasektori toetuse suhtes kohaldatud parandusi ning karjakasvatuse lisatasu suhtes kohaldatud kindlasummalist parandust.

IV. Puu- ja köögivilja sektori toetus

A. *Asjaolud ja kohtueelne menetlus*

5. Kreekas 23.–26. veebruarini 1999 ja 22.–24. märtsini 1999 läbiviidud kontrolli käigus tuvastas komisjon hooletust ja olulisi puudusi toetuse haldamise ja kontrolli osas tsitrusviljade sektoris, eriti seoses järgmiste asjaoludega:

— teatud toetustelt 3% mahaarvamine tootjaorganisatsioonide poolt;

— õigustatud isikutele toetuse maksmine tšekiga;

— tootjaorganisatsioon Dalamanares ei maksnud kõigile oma liikmetele toetust 1997/1998. aasta eest;

— ebapiisav kontroll teatud tsitrusviljade tarnimisel;

— tarnitud kauba kogust puudutavate dokumentide, nn kaalutõendite mittesäilitamine.

6. Komisjoni talitused teavitasid 24. oktoobri 2001. aasta kirjaga ametlikult Kreeka ametiasutusi kavatsusest kohaldada finantskorrektsiooni:

a) 3% apelsinide töötluse toetusest majandusaastate 1997–2000 kohta õigustatud isikutele makstavast toetusest 3-protsendilise mahaarvamise tõttu;

b) 2% Kreeka Vabariigi poolt majandusaastateks 1997–1999 esitatud taotlustest viimase poolt läbiviidud ebapiisavate kontrollide tõttu.

7. Kreeka ametiasutused saatsid 18. detsembri 2001. aasta kirjaga asja lepitusorganile lahendamiseks.

8. Lepitusorgan sedastas 17. aprilli 2002. aasta lõpparuandes, et poolte seisukohti ei ole võimalik ettenähtud tähtaja jooksul lähendada.

3-protsendiline mahaarvamine

9. Kreeka valitsus palub tühistada otsuse 2002/881 osas, milles see jätab 1 815 511,16 euro suuruse summa EPATF-i rahastuseta. Toodud summa vastab apelsinide töötluseks ajavahemikus 1. septembrist 1997 kuni 31. detsembrini 2000 taotletud toetuse 3-protsendilisle parandusele. Ühisaruandest nähtub, et komisjon kohaldas seda parandust põhjusel, et Kreeka valitsus lubas tootjaorganisatsioonidel kuni 1. jaanuarini 2001 toetusest 3% kindlustusmaksena maha arvata.

10. Kreeka valitsus esitab esimese võimalusena järgmised väited. Esiteks märgib ta, et 3-protsendilise mahaarvamise puhul on tegemist vaid üksikjuhtumiga, mis leidis aset, kuna mõned kohalikud maksuhaldurid tõlgendasid vääralt direktiivi. Teiseks, ta võttis mitmeid meetmeid asjaomaste isikute teavitamiseks selle mahaarvamise keelust.

11. Teise võimalusena lisab Kreeka valitsus, et parandusega hõlmatav ajavahemik peab lõppema 1999. aasta märtsis, arvestades, et komisjon ei esitanud hilisema ajavahemiku kohta tõendeid.

B. *Õiguslik hinnang*

12. Need Kreeka valitsuse väited ei ole minu arvates asjakohased.

13. Kreeka valitsus ei ole vaidlustanud asjaolu, et teatud tootjaorganisatsioonid arvavad toetustest 3% kindlustusmaksetena maha. See mahaarvamine on vastuolus määruse (EÜ) nr 1169/97[4] artikli 15 lõikega 2. Ta vaidlustab siiski väite, et kirjeldatud praktika oli levinud. Kuid, nagu märkis õigustatult ka komisjon, Kreeka ametiasutuste üldised otsused nimetatud mahaarvamise kohta viitavad laialdasemale praktikale. Kui oleks tegemist vaid üksikjuhtumiga, oleks Kreeka valitsus võinud piirduda asjaomastele kohalikele maksuhalduritele suunatud toiminguga. Ta ei ole ka esitanud tõendeid, mis osutaksid vastupidisele. Kõnealustest üldistest otsustest ei nähtu, et kirjeldatud mahaarvamise praktika oleks lõpetatud või et mahaarvatud summad oleksid tagasi makstud.

4 — Komisjoni 26. juuni 1997. aasta määrus (EÜ) nr 1169/97, millega nähakse ette määruse nr 2202/96, millega kehtestatakse teatavate tsitrusviljade tootjatele ühenduse toetuskava, kohaldamise üksikasjad (EÜT L 169, lk 15).

14. Mis puutub Kreeka valitsuse väitesse, mille kohaselt lõpetati vaidlusalune praktika 1999. aasta märtsi lõpus, tuleb tõdeda, et ühisaruande kohaselt näitab kontrollikoja poolt 2000. aasta märtsis teostatud inspektsioon vastupidist.

15. Seetõttu leian, et hageja ei ole tõendanud, et komisjon rikkus puu- ja köögiviljade sektorile antud toetusele 3-protsendilise paranduse kohaldamisel ühenduse õigusnormi.

2-protsendiline mahaarvamine

16. Kreeka valitsus palub tühistada otsuse 2002/881 osas, milles see jätab 623 385,75 euro suuruse summa EPATF-i rahastuseta. Nimetatud summa vastab 1997/1998. ja 1998/1999. majandusaastatel makstud toetuse 2-protsendilise kindlasummalisele parandusele.

17. Esimese võimalusena tugineb Kreeka valitsus järgmistele väidetele. Esiteks märgib ta, et tšekiga maksmine ei too EPATF-ile kaasa mingisugust otsese või kaudse kahjumi

tekkimise ohtu. Ta viitab määruse (EÜ) nr 1663/95 [5] lisadele, milles on tšekiga maksmise võimalus ette nähtud. Teiseks ei oma toetuse maksmata jätmine suurt tähtsust, kuna see hõlmas vaid nelja tootjat. Kolmandaks avaldab Kreeka valitsus imestust, et komisjoni otsus paranduse kohta toetub lastide vastuvõtmisega seotud rikkumiste kahtlusele. Kreeka valitsus rõhutab lõpuks, et kaalutõendite säilitamine ei ole vastavalt ühenduse õigusele kohustuslik.

C. Õiguslik hinnang

18. Kreeka valitsuse esimesed kaks väidet ei ole minu arvates asjakohased.

19. Hageja ei vaidlusta iseenesest komisjoni järeldusi tšekiga maksmise kohta või selle kohta, et 1997/1998. majandusaasta toetust ei kantud üle kõigile tootjaorganisatsiooni Dalamanares liikmetele.

20. Nagu märgib komisjon, on määruse nr 1169/97 artikli 15 lõike 2 eesmärk tagada, et toetussumma, mida õigustatud isikul on õigus saada, talle tegelikkuses ka üle kantakse. Nimetatud sätet tuleb järgida sõnasõnalt, sest see on ette nähtud pettuse ja kuritarvituse vältimiseks. Seega ei saa sätte rikkumist õigustada rikkumise võimaliku ulatusega. Järelikult ei saa nende väidetega nõustuda.

21. Seevastu leian, et kolmas ja neljas väide on rohkem põhjendatud.

22. Kolmanda väitega tõstatab Kreeka valitsus esimese võimalusena küsimuse, kas komisjon võib mõnele üksikjuhtumile toetudes tuletada, et kontrollisüsteem ei ole usaldusväärne ega toimiv.

23. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt, kui komisjon keeldub liikmesriigile omistatavate rikkumiste tõttu kandmast teatud kulusid EPATF-i arvele, peab ta tõendama nende rikkumiste olemasolu. [6] Teisiti öeldes peab komisjon põhjendama otsust, millega ta

5 — Komisjoni 7. juuli 1995. aasta määrus (EÜ) nr 1663/95, millega nähakse ette määruse nr 729/70 kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad seoses EPATF-i tagatisosakonna aruannete kontrollimise ja heakskiitmisega (EÜT L 158, lk 6).

6 — Vt eelkõige 19. veebruari 1991. aasta otsus kohtuasjas C-281/89: Itaalia *v.* komisjon (EKL 1991, lk I-347, punkt 19), 6. oktoobri 1993. aasta otsus kohtuasjas C-55/91: Itaalia *v.* komisjon (EKL 1993, lk I-4813, punkt 13) ja 28. oktoobri 1999. aasta otsus kohtuasjas C-253/97: Itaalia *v.* komisjon (EKL 1999, lk I-7529, punkt 6).

on konstateerinud, et asjaomane liikmesriik ei ole kontrolli läbi viinud või on teinud seda puudulikult. [7]

24. Komisjon ei pea ammendavalt tõendama siseriiklike ametiasutuste läbiviidud kontrollide ebapiisavust või nende poolt esitatud andmete ebakorrektsust, vaid esitama tõendeid selle kohta, et tal on kontrollimiste või andmete suhtes tõsine ja põhjendatud kahtlus. [8]

25. Seejärel peab liikmesriik tõendama, et rahastamise jaoks, millest komisjon keeldus, on tingimused täidetud. [9] Teisisõnu, asjaomane liikmesriik ei saa omalt poolt komisjoni järeldusi ümber lükata oma väidete kinnituseks tõendeid usaldusväärse ja toimiva kontrollisüsteemi olemasolu kohta esitamata. Kui liikmesriik ei suuda tõendada, et komisjoni järeldused on ebatäpsed, võivad need järeldused olla aluseks tõsiste kahtluste tekkeks asjakohaste ja tõhusate järelevalvemeetmete ja kontrollimenetluse korra olemasolu kohta. [10]

26. Selline komisjoni tõendamiskohustuse vähendamine on selgitatav sellega, et just liikmesriigil on paremad võimalused nende andmete kogumiseks ja kontrollimiseks, mis on vajalikud selleks, et kontrollida EPATF-i raamatupidamisarvestust ning järelikult on liikmesriik kohustatud esitama üksikasjalikke ja täielikke tõendeid kontrollide toimumise ja arvandmete tõepärasuse ning kui see on asjakohane, siis ka komisjoni arvutuste ebatäpsuse kohta. [11]

27. Eespool viidatud kohtupraktikast nähtuvalt ei pea komisjon esitama ammendavaid tõendeid rikkumiste tõendamiseks. Kuid ta peab esitama juhtumiga seonduvate tõendite kogumi, millest ilmneb komisjoni tõsine ja põhjendatud kahtlus nende kontrollide osas.

7 — Vt eelkõige 12. juuni 1990. aasta otsus kohtuasjas C-8/88: Saksamaa *v.* komisjon (EKL 1990, lk I-2321, punkt 23), 6. märtsi 2001. aasta otsus kohtuasjas C-278/98: Madalmaad *v.* komisjon (EKL 2001, lk I-1501, punkt 39) ja 8. mai 2003. aasta otsus kohtuasjas C-349/97: Hispaania *v.* komisjon (EKL 2003, lk I-3851, punkt 46).

8 — Vt eelkõige 10. novembri 1993. aasta otsus kohtuasjas C-48/91: Madalmaad *v.* komisjon (EKL 1993, lk I-5611, punkt 17), 21. jaanuari 1999. aasta otsus kohtuasjas C-54/95: Saksamaa *v.* komisjon (EKL 1999, lk I-35, punkt 35), 22. aprilli 1999. aasta otsus kohtuasjas C-28/94: Madalmaad *v.* komisjon (EKL 1999, lk I-1973, punkt 40), eespool 7. joonealuses märkuses viidatud 6. märtsi 2001. aasta otsus Madalmaad *v.* komisjon, punkt 40, 20. septembri 2001. aasta otsus kohtuasjas C-263/98: Belgia *v.* komisjon (EKL 2001, lk I-6063, punkt 36) ja eespool 7. joonealuses märkuses viidatud 8. mai 2003. aasta otsus Hispaania *v.* komisjon, punkt 47.

9 — Vt eelkõige 24. märtsi 1988. aasta otsus kohtuasjas 347/85: Ühendkuningriik *v.* komisjon (EKL 1988, lk 1749, punkt 14), eespool 8. joonealuses märkuses viidatud 10. novembri 1993. aasta otsus Madalmaad *v.* komisjon, punkt 16, ja 20. septembri 2001. aasta otsus Belgia *v.* komisjon, punkt 36.

10 — Vt eespool 6. joonealuses märkuses viidatud 28. oktoobri 1999. aasta otsus Itaalia *v.* komisjon, punkt 7, ja eespool 7. joonealuses märkuses viidatud 8. mai 2003. aasta otsus Hispaania *v.* komisjon, punkt 48.

11 — Vt eelkõige eespool 8. joonealuses märkuses viidatud 10. novembri 1993. aasta otsus Madalmaad *v.* komisjon, punkt 17, ja 21. jaanuari 1999. aasta otsus Saksamaa *v.* komisjon, punkt 35, 18. märtsi 1999. aasta otsus kohtuasjas C-59/97: Itaalia *v.* komisjon (EKL 1999, lk I-1683, punkt 55), eespool 7. joonealuses märkuses viidatud 6. märtsi 2001. aasta otsus Madalmaad *v.* komisjon, punkt 41, eespool 8. joonealuses märkuses viidatud 20. septembri 2001. aasta otsus Belgia *v.* komisjon, punkt 37, 24. jaanuari 2002. aasta otsus kohtuasjas C-118/99: Prantsusmaa *v.* komisjon (EKL 2002, lk I-747, punkt 37) ja eespool 7. joonealuses märkuses viidatud 8. mai 2003. aasta otsus Hispaania *v.* komisjon, punkt 49.

Nimetatud tõendid peavad olema omavahel seotud viisil, mis muudab tõenäoliseks selle, et rikkumised leidsid aset.

28. Kui komisjonil on võimalik esitada tõendeid, mis osutavad süstemaatilisele hooletusele seoses EPATF-i rahastatavate meetmete kontrollidega, peab liikmesriik tõendama, et komisjoni poolt tuvastatu on väär.

29. Käesolevas kohtuasjas tugines komisjon kontrollide osas tõsise ja põhjendatud kahtluse tõendamisel järgmistele asjaoludele. Esiteks lükati tagasi vaid kaks vaatlusalusel majandusaastal esitatud puuviljalasti, teine neist just hetkel, kui kohal olid komisjoni audiitorid. Teiseks olid Kreeka valitsuse esindajad kohapeal läbiviidud kontrolli käigus teatanud komisjoni audiitoritele, et lõmastatud puuviljade ja riknenud puuviljade puhul oli lubatud vastavalt 5- ja 1-protsendiline kvaliteedi kõikumine.

30. Nimetatud asjaoludest ei tulene, et liikmesriigi teostatud kontrollid ei olnud igakülgsed ja täielikud. Ükski asjaolu ei viita rikkumiste esinemisele. Teisisõnu ei saa tuletada piisavaid tõendeid mõnest asjaolust, mis isegi koos vaadatuna ei tõenda süstemaatilisi rikkumisi seoses EPATF-i rahastatavate meetmete kontrollidega. Sellisel juhul ei pea liikmesriik, käesolevas asjas Kreeka valitsus, tõendama, et komisjoni poolt tuvastatu on väär.

31. Komisjon ei ole ka põhjendanud, miks on tema hinnangul väga ebatõenäoline, et tagasi lükati vaid kaks lasti. Ta ei too rikkumiste kahtluse toetuseks ühtegi lisaargumenti.

32. Seega ei ole komisjon täitnud oma kohustust esitada tõendid, millele tugineb tema tõsine ja mõistlik kahtlus nende kontrollide suhtes, ja seetõttu on ta eiranud EPATF-i aruannete kontrollimise ning heakskiitmisega seonduvaid tõendamisreegleid.

33. Kreeka valitsuse neljas väide käsitleb kohustust säilitada kaalutõendid.

34. Ühisaruandest ja komisjoni vastusest nähtub, et enamik töötlusettevõtetest ei säilitanud 1997/1998. turustusaasta kaalutõendeid. Komisjoni talituste sõnul parandab nimetatud dokument tarnitud koguse kont-

rollimist. Komisjon märgib, et arvestades sellega seoses esinevat kahtlust, oleks kaalutõendid võinud abistada oluliselt kontrollide usaldusväärsuse kindlakstegemist.

35. Üksnes asjaolu, et teatud akt oleks võinud lihtsustada läbiviidud kontrollide hindamist, ei muuda seda akti siiski kohustuslikuks. Kaalutõendite säilitamise kohustust ei näe otseselt ette ükski ühenduse või siseriiklik säte. Komisjon ei ole ka viidanud ühenduse sätetele, millest see kohustus võiks kaudselt tuleneda. Seetõttu ei või komisjon väita, et neid tõendeid oleks pidanud säilitama. Selle väidetava kohustuse täitmata jätmisest ei saa teha järeldusi läbiviidud kontrollide asjakohasuse osas.

36. Lisaks ei ole komisjon suutnud tõestada, et kaalutõendite säilitamine oleks olnud tarnitud puuviljade koguse kontrollimiseks vajalik. Ta ei ole selgitanud, milles seisneb lisaväärtus, mis tema hinnangul võib nimetatud tõenditel olla võrreldes tarnesertifikaatidega, mida tuleb vormistada määruse nr 1169/97 artikli 10 lõike 2 ja artikli 18 lõike 3 punkti a kohaselt, märkides tarnitud lastide neto- ja brutomassi.

37. Seetõttu leian, et käesolev Kreeka valitsuse esitatud väide on samuti põhjendatud.

38. Ühisaruande kohaselt lükati 2% ühenduse rahastuse taotlustest tagasi põhjusel, et Kreeka valitsuse teostatud kontrollide puhul esines rikkumisi. Arvestades, et kahe eespool nimetatud punkti osas ei saanud neid rikkumisi tuvastada, tuleb otsus 2002/881 ebapiisava põhjenduse tõttu tühistada osas, milles sellega jäetakse ühenduse rahastuseta 2% aastate 1997.–1999. kohta esitatud taotlustest.

V. Veisekarjakasvatuse lisatasude kord

A. *Asjaolud ja kohtueelne menetlus*

39. Kreekas 10.–14. aprillini 2000 läbiviidud kontrolli käigus tuvastas komisjon veisekarjakasvatuse lisatasude haldus- ja kontrollisüsteemi puhul järgmisi tõsiseid puudusi:

— piirkondlikel ametiasutustel ei olnud piisavat teavet ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi muudatuste kohta;

— andmebaas ei olnud lõpetatud ega toimiv; [12]

— veisekarjaregistrid olid ebapiisavad;

— paljud noorveised olid märgistamata ning nende sünnid registrisse kandmata;

— veiste loomapassid olid väljastamata.

— sama ametnik viis läbi toetusetaotluse halduskontrolli, valis välja taotlejad, keda tuli kohapeal kontrollida, ning teostas neid kontrolle;

— ebapiisav koostöö erinevate asutuste vahel;

— ühistute järelevalve puudumine;

— rahuldava riskianalüüsi puudumine;

— statistilised andmed kontrollide ja sanktsioonide kohta ei olnud õiged ega vastanud kontrollide käigus prefektuurides esitatud arvudele.

40. Komisjoni talituste teostatud teise kontrolli käigus leiti järgmisi puudusi:

12 — Mitmekordseid elektroonilisi veiste identifitseerimisnumbrite kontrolle ei olnud teostatud.

41. Kreeka valitsus palub tühistada otsuse 2002/881 osas, milles 11 352 868 euro suurune summa jäeti EPATF-i rahastuseta. Nimetatud summa vastab ammlehmade lisatasuna, isasveiste erilisatasuna ning lisatasu pikendusena 1998. ja 1999. aastaks taotletud summade 10-protsendilisele kindlasummalisele parandusele. Ühisaruandest ilmneb, et

komisjon kohaldas nimetatud parandusi, sest ta tuvastas palju veisekarjakasvatuse lisatasude haldus- ja kontrollisüsteemi rikkumisi. Kreeka valitsuse väited 10-protsendilise kindlasummalise paranduse kohta jagunevad kolmeks osaks.

Väited esimese osa kohta

42. Kreeka Vabariik esitab esimese võimalusena järgnevad väited. Esiteks loetleb Kreeka valitsus erinevad meetmed, mida ta võttis huvitatud isikute teavitamiseks rakendussätetest. Ta möönab teiseks, et andmebaasi ei kasutatud ning seetõttu ei teostatud mitmekordseid elektroonilisi veiste identifitseerimisnumbrite kontrolle, kuid käsitsi kirjutatud põllumajandusettevõtete registrid sisaldavad veise registrisse kandmiseks vajalikke andmeid. Nimetatud registreid peetakse kooskõlas direktiiviga 92/102/EMÜ [13]. Kolmandaks ei ulatu märgistamata noorveiste osakaal 5 protsendini. Lõpetuseks, isegi kui loomapassid on käsitsi kirjutatud, on need siiski ametlikud dokumendid, mis sisaldavad kõiki määruses (EÜ) nr 2629/97 [14] ette nähtud andmeid.

43. Toodud väidetele lisab Kreeka valitsus, et vastavalt ühenduse määrustele on kahtlemata kohustuslik luua 1. jaanuariks 1997 ühtne haldus- ja kontrollisüsteem ning veiste identifitseerimise ja registreerimise süsteem, kuid see ei mõjuta asjaolu, et nende tegelik kasutamine, nende ühtne arendamine ja toimimine on raskendatud Kreeka erilise olukorra tõttu, st asjaolu tõttu, et maa on mägine ning talupidajad elavad linnadest kaugel, mille tõttu kulub rohkem aega selleks, et karjakasvatajaid ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi kasutamiseks koolitada ja neid juhendada.

B. *Õiguslik hinnang*

44. Kreeka valitsuse väited ei ole minu hinnangul veenvad.

13 — Nõukogu 27. novembri 1992. aasta direktiiv 92/102/EMÜ loomade identifitseerimise ja registreerimise kohta (EÜT L 355, lk 32; ELT eriväljaanne 3/13, lk 232).

14 — Komisjoni 29. detsembri 1997. aasta määrus (EÜ) nr 2629/97, millega sätestatakse veiste identifitseerimise ja registreerimise süsteemi raames kasutatavaid kõrvamärke, põllumajandusettevõtete registreid ja loomapasse käsitleva nõukogu määruse (EÜ) nr 820/97 kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad (EÜT L 354, lk 19; ELT eriväljaanne 3/22, lk 201).

45. Nagu komisjon oma vastuses õigustatult märgib, saadeti ringkirjad, mis sisaldasid üksikasjalikke juhiseid kontrollimenetluse muudatuste kohta, kontrolöridele alles kaks kuni neli kuud pärast määruste jõustumist. Kreeka valitsuse märkus selle kohta, et vajalik teave edastati kontrolöridele enne jõustumiskuupäeva toimunud seminaril, tundub vähe usutav ega ole iseenesest selle tagatis, et kontrolle teostati uusi määrusi arvesse võttes.

parandada loomade jälgitavust selleks, et inimeste ja loomade tervist haiguste tekke puhul paremini kaitsta. Seetõttu ei saa nende kohustuste rikkumist õigustada teiste meetmete võtmisega. Arvestades esitatud põhjendusi, tuleb Kreeka Vabariigi väited tagasi lükata.

Väited teise osa kohta

46. Kreeka valitsus ei täitnud samuti määrusest (EÜ) nr 820/97 [15] tulenevaid kohustusi. Nagu rõhutas komisjon, ei kasutatud andmebaasi ning veiste registreerimise süsteem ei ole kooskõlas määrusega nr 820/97. Veiste ja väljastatud loomapasside registrid ei vastanud samuti ettekirjutustele. Loomadele ei olnud ka tehtud kõrvamärke 20 päeva jooksul pärast sündi.

47. Ettekirjutustest, mis tulenevad eelkõige määrusest nr 820/97, tuleb kinni pidada. Neid tuleb tõlgendada kitsendavalt ning täpselt järgida. Nende eesmärk on eelkõige

48. Kreeka valitsus tugineb esimese võimalusena järgnevatele väidetele. Esiteks selgitab ta, et halduskontrolle ja riskianalüüsi teostasid teised kontrolörid kui need, kes viisid läbi kohapealseid kontrolle. Teiseks, kuigi maaelu arengu talituste ja veterinaartalituste vahel ei olnud kontrolliaruannete vahetus kuni 1999. aastani võimalik, siis alates 2000. aastast töötab see valdkond paremini. Lisaks koostasid erinevad talitused ühise ringkirja. Kolmandaks väidab Kreeka valitsus, et järelevalvesüsteem on olemas. Toetuse taotlusi vaatavad läbi põllumajandusühistud, kuid alati nende piirkondlike üksuste range kontrolli ja järelevalve all, kelle pädevuses on abinõud ja toetused. Neljandaks kinnitab Kreeka Vabariik, et riskianalüüsi ei eksisteeri elektroonilisel kujul, kuid käsitsi tehtud analüüs on koos-

15 — Nõukogu 21. aprilli 1997. aasta määrus (EÜ) nr 820/97 veiste identifitseerimise ja registreerimise süsteemi loomise ning veiseliha ja veiselihatoodete märgistamise kohta (EÜT L 117, lk 1).

kõlas määruses (EMÜ) nr 3887/92 [16] ja siseriiklikus õiguses ettenähtud kriteeriumidega. Poolte ärakuulamisel rõhutas Kreeka valitsus, et kuigi statistiliste andmete osas esines tehnilisi probleeme, olid üldarvud õiged.

C. Õiguslik hinnang

49. Minu arvates ei saa Kreeka valitsuse väidetega nõustuda.

50. Komisjoni talituste koostatud aruannetest nähtub selgelt, et Thessalonikis ja Larissas vastutab töötajate puuduse tõttu üks isik erinevate kontrolliülesannete täitmise eest. Kreeka valitsus ei suutnud näidata vastupidist ega esitada vastupidise kohta tõendeid.

51. Samuti puuduvad tõendid erinevate talituste vahelise koostöö kohta. Erinevate talituste poolt ühe ühise ringkirja koostamine ei ole iseenesest nendevahelise piisava koostöö tagatis. Eriti, kui Kreeka valitsus ise kinnitas, et kontrolliaruannete vahetus ei olnud kuni 1999. aastani võimalik. Lisaks ei suutnud Kreeka valitsus esitada tõendeid selle kohta, et põllumajandusühistute üle teostatakse tõhusat järelevalvet. Nagu komisjon oma toimikus osutas, ei suutnud Kreeka asutus, kes on EPATF-i ees aruandekohustuslik ning kes peab kontrollima ja täpsustama kõiki taotlustega seotud andmeid, esitada tõendeid, mis viitaksid taotluste tõhusale kontrollile.

52. Kreeka asutused kinnitasid, et läbiviidud riskianalüüsides esineb puudusi. Komisjon väitis kostja vastuses, et neid puudusi oleks saanud osaliselt kõrvaldada, viies kõigi taotluste puhul läbi kohapealsed kontrollid. Arvestades, et 1998. aastal kontrolliti vaid 65% ja 1999. aastal 75% taotlustest, tuleb tõdeda, et Kreeka valitsus ei suutnud tuvastatud puudusi kõrvaldada.

53. Arvan sarnaselt komisjonile, et Kreeka valitsuse väited statistiliste andmete ebatäpsuse kohta on raskesti mõistetavad. Ta ei selgita, kuidas ta statistiliste andmete vigu kontrollib, täpsustab ja korrigeerib. Kontrolli puudutavate usaldusväärsete arvandmete puudumine suurendab tõenäosust, et ühenduse eelarvele tekitatakse kahju.

16 — Komisjoni 23. detsembri 1992. aasta määrus (EMÜ) nr 3887/92, milles sätestatakse üksikasjalikud eeskirjad ühenduse teatavate toetuskavade ühendatud haldus- ja kontrollisüsteemi kohaldamiseks (EÜT L 391, lk 36).

54. Eeltoodud kaalutlustele tuginedes tuleb tõdeda, et Kreeka valitsuse väiteid ei saa arvesse võtta.

Väited kolmanda osa kohta

55. Kreeka valitsus tugineb esimese võimalusena järgnevatele väidetele. Ta heidab komisonile ette, et viimane ei võtnud hindamisel arvesse juhtnööre, mis tulenevad 23. detsembri 1997. aasta dokumendist nr VI/5330/97. Komisjon võib kohaldada kindlasummalist parandust vaid juhul, kui liikmesriik on ühenduse eeskirjade rakendamisel oma kohustusi tõsiselt rikkunud ning sellega kaasneb tegelik EPATF-ile kahjumi tekkimise oht. Kreeka valitsuse väitel tugineb see tõlgendus määruse (EMÜ) nr 729/70 [17], muudetud määrusega (EÜ) nr 1287/95 [18], artikli 5 lõike 2 punkti c sõnastusele.

56. Teise võimalusena väidab Kreeka valitsus, et kõnealuse finantskorrektsiooni määr ei ole proportsionaalne tuvastatud rikkumiste raskusega. Ta leiab, et komisjoni väited puudutavad vaid lisakontrolle, mida on kirjeldatud dokumendis nr VI/5330/97. Isegi juhul, kui põhikontrolle ei ole läbi viidud, ei ole 10- või 5-protsendiline parandus põhjendatud, sest komisjoni poolt kohapeal teostatud kontrollide käigus ei tehtud ühtegi tuvastust, mis viitaks EPATF-ile üldise kahju tekkimise ohule. Seetõttu tuleb soovitatud parandused tühistada või neid vähendada 2 protsendile.

D. *Õiguslik hinnang*

57. Juhtnöörid kindlasummaliste paranduste kohta kehtestati dokumendis nr VI/5330/97. Kohaldatava paranduse määr sõltub kontrollide käigus tuvastatud rikkumiste raskusest. Komisjon eristab kahte tüüpi kontrolle:

— põhikontrollid, st põhipunktide, eelkõige taotluse eseme olemasolu, koguse või arvu ning kvaliteeditingimuste, nagu tähtaegade, viljakoristuse tingimuste, ladustusaja järgimise jm kontrollimiseks vajalikud füüsilised ja halduskontrollid. Neid viiakse läbi kohapeal, tuginedes sellistele objektiivsetele andmetele nagu maakatastri andmed;

17 — Nõukogu 21. aprilli 1970. aasta määrus (EMÜ) nr 729/70 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise kohta (EÜT L 94, lk 13).

18 — Nõukogu 22. mai 1995. aasta määrus (EÜ) nr 1287/95, millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 729/70 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise kohta (EÜT L 125, lk 1).

— lisakontrollid, st taotluste korrektseks läbivaatamiseks vajalikud haldustoimingud nagu selle kontrollimine, kas taotlused esitati ettenähtud tähtaja jooksul, ega kahte taotlust ei ole esitatud sama eseme kohta, riskianalüüsi tegemine või sanktsioonide kohaldamine ja menetlusnormide järgimise adekvaatne kontroll.

58. Vastavalt dokumendile nr VI/5330/97 kohaldab komisjon järgmisi kindlasummalisi parandusmäärasid. Kui ühte või mitut põhikontrolli ei viidud läbi või viidi läbi nii korrapäratult või puudulikult, et selle alusel ei ole võimalik kontrollida, kas taotlust võib arvesse võtta või kas rikkumist saab vältida, on õigustatud 10-protsendilise paranduse kohaldamine, arvestades, et võib mõistlikult eeldada, et EPATF-ile üldise kahju tekkimise oht on suur. Kui kõik põhikontrollid viidi läbi, kuid nende arv, sagedus või põhjalikkus ei vasta ettekirjutustele, on õigustatud 5-protsendilise paranduse kohaldamine, kuna võib mõistlikult väita, et need ei anna piisavat tagatist selle kohta, et taotlused on nõuetekohased, ning selles peitub seega tõsine oht EPATF-ile. Kui liikmesriik viis põhikontrollid nõuetekohaselt läbi, kuid jättis täielikult teostamata ühe või mitu lisakontrolli, on õigustatud 2-protsendiline parandus, sest EPATF-ile kahju tekkimise oht on kõige väiksem ja rikkumine kergem.

59. Punktist 39 ja sellele järgnevatest punktidest nähtub selgelt esiteks, et Kreeka valitsus ei viinud põhi- ja lisakontrolle läbi või viis need läbi puudulikult. Teiseks ei suutnud ta tõestada, et komisjoni hinnangud on väärad, ega seda, et adekvaatne ja tõhus järelevalvesüsteem oli olemas. Kolmandaks ei ole Kreeka valitsus tõestanud, et tuvastatud rikkumistega kaasnes väike mõju või ei kaasnenud üldse mõju ühenduse eelarvele. Seetõttu leian, et komisjon rakendas asjaomaseid ühenduse õigusnorme õigesti, kui kohaldas veiselihasektoris antud toetusele 10-protsendilist parandust.

60. Teen seega ettepaneku jätta Kreeka valitsuse nõue rahuldamata.

VI. Lamba- ja kitsekarjakasvatuse lisatasude parandus

A. *Asjaolud ja kohtueelne menetlus*

61. Kreekas 10.–14. aprillini 2000 läbiviidud kontrolli käigus tuvastas komisjon järgmisi

lamba- ja kitsekarjakasvatusele kohaldatava määruse rikkumisi:

— lamba- ja kitsekarja liikumise pideva registreerimise süsteemi puudumine;

— kontrollimise statistilised tulemused ei olnud usaldusväärsed ning erinesid asjaomastes perfektuurides esitatuist;

— viivitused andmete töötlemisel;

— riskianalüüsi puudumine;

— kariloomade pidamise kohast ei teavitatud nõuetekohaselt;

— pädevaid asutusi ei teavitatud kariloomade vähendamisest.

62. Komisjoni talitused leidsid lamba- ja kitsekarjakasvatuse korra osas puudusi juba 1997. ja 1998. aastal. Seejärel saadeti inspektorid Thessalonikisse ja Larissasse. 2001. aasta aprillis viidi läbi inspektsioonid Kozànis ning viimasena 2001. aasta oktoobris teostati kontrolle Rodopis ja Dràmas. Nimetatud kohapealsete kontrollide käigus ei tuvastanud inspektorid ühtegi varem kindlaks tehtud rikkumiste parendust.

63. Kreeka valitsus palub tühistada otsuse 2002/881 osas, milles see jätab 22 969 271,00 euro suuruse summa EPATF-i rahastuseta. Nimetatud summa vastab 1998. ja 1999. aastaks taotletud (mägistes või vähearenenud piirkondades) lamba- ja kitsekarjakasvatuse lisatasude 5-protsendilisele kindlasummalisele parandusele. Ühisaruandest tuleneb, et komisjon kohaldas seda parandust lamba- ja kitsekarjakasvatuse korra [19] suure arvu tuvastatud rikkumiste (vt punkt 61) tõttu.

Väited

64. Kreeka valitsus esitab esimese võimalusena järgnevad väited. Esiteks vaidlustab

19 — Nõukogu 17. detsembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 21/2004, millega kehtestatakse lammaste ja kitsede identifitseerimise ja registreerimise süsteem ja muudetakse määrust (EÜ) nr 1782/2003 ning direktiive 92/102/EMÜ ja 64/432/EMÜ (ELT L 5, lk 8; ELT eriväljaanne 03/42, lk 56).

Kreeka valitsus komisjoni väite parenduste puudumise kohta haldamise ja kontrolli osas. Ta loetleb hulga meetmeid, mida ta olukorra parandamiseks võttis.[20] Teiseks rõhutab Kreeka valitsus, et Kreeka kontrolöridel on suur kogemus ja nad on kompetentsed, ning seega ei saa kahelda loomade loendamise kvaliteedis. Kolmandaks väidab Kreeka valitsus, et maaelu arengu talituste teostatav järelevalve on piisav.

B. *Õiguslik hinnang*

65. Hageja väiteid lamba- ja kitsekarjakasvatuse lisatasudega seotud teatavate kulutuste tagasilükkamise vastu ei saa minu hinnangul arvesse võtta.

66. Nagu tuleneb komisjoni esitatud kostja vastusest, ei toiminud karja liikumise pideva registreerimise süsteem 1995. aastast 1997. aastani — asjaolu, mida hageja ei ole vaidlustanud. See on vastuolus määruse (EMÜ) nr 2700/93[21] artikli 4 lõikega 1. Samuti tuleneb ühisaruandest, et loomade loendamine oli ebatäpne. Leian, et vaid Kreeka valitsuse väide Kreeka kontrolöride kompetentsuse kohta ei ole piisav tõendamaks, et loomade loendamine oli nõuetekohane.

67. Lisaks toimis andmetöötlus viivitustega, riskianalüüs ei olnud piisav, kariloomade pidamise kohast ei teavitatud nõuetekohaselt ja pädevaid asutusi ei teavitatud asjaomaste kariloomade vähendamisest. Kreeka valitsuse esitatud arvukad argumendid või tihtipeale näilikud põhjendused ning parendused, millele ta viitab, ei muuda tema väiteid veenvamaks, pigem vastupidi. Parendused ei mõjuta mingil moel tuvastatud rikkumist, ega ka väide, mille kohaselt Kreeka eriolukord, st see, et maa on mägine ja talupidajad elavad linnadest kaugel, raskendab ühenduse eeskirjade kohaldamist.

68. Tuginedes eeltoodud kaalutlustele, leian, et Kreeka valitsuse väited tuleb tagasi lükata.

20 — Esiteks teavitas ta karjakasvatajaid kohustusest pidada põllumajandusettevõtte registrit ja tingimustest, millele register peab vastama. Teiseks koostati seaduseelnõu, mis näeb ette sanktsioonid kitse- ja lambakasvatajatele, kes ei tee loomadele kõrvamärke. Lisaks hakkasid Kreeka asutused kasutama uut tüüpi põllumajandusettevõtte registrit ning lammaste ja kitsede uut tüüpi kõrvamärke, millele märgitakse iga looma registreerimisnumber.

21 — Komisjoni 30. septembri 1993. aasta määrus (EMÜ) nr 2700/93, milles sätestatakse lamba- ja kitselihatootjatele lisatasu maksmise üksikasjalikud eeskirjad (EÜT L 245, lk 99).

VII. Ettepanek

69. Käesolevas kohtuasjas leian, et hageja nõuded tuleb rahuldada vaid ühes osas. Kuna minu hinnangul tuleb hagi teistes osades rahuldamata jätta, tuleb kohtukulud mõista välja hagejalt.

70. Eeltoodut arvesse võttes teen Euroopa Kohtule ettepaneku:

1) tühistada komisjoni 5. novembri 2002. aasta otsus 2002/881/EÜ, mis jätab ühenduse finantseeringuta teatud Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondi (EPATF) tagatisosakonna raames liikmesriikide poolt tehtud kulutused, osas, milles jäeti rahuldamata 2% Kreeka Vabariigi puu- ja köögiviljasektori toetuse taotlustest tsitrusviljade tarnimise ebapiisavate kontrollide tõttu;

2) jätta hagi muus osas rahuldamata;

3) mõista kohtukulud välja hagejalt.